

NGHỊ QUYẾT

CỦA HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG SỐ 246-HĐBT NGÀY 20-9-1985
VỀ VIỆC ĐẨY MẠNH CÔNG TÁC ĐIỀU TRA CƠ BẢN, SỬ DỤNG
HỢP LÝ TÀI NGUYÊN VÀ BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG.

I

Thực hiện nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ IV, lần thứ V và các chỉ thị, nghị quyết có liên quan của Trung ương Đảng và Chính phủ, đặc biệt là Chỉ thị số 127-CP ngày 24-5-1974 của Hội đồng Chính phủ về công tác điều tra cơ bản tài nguyên và điều kiện thiên nhiên, các hoạt động điều tra cơ bản đã được triển khai mạnh mẽ và đạt nhiều thành tựu, phục vụ việc phát triển sản xuất, nghiên cứu khoa học, đời sống và quốc phòng.

Tuy nhiên, công tác điều tra cơ bản, sử dụng hợp lý tài nguyên và bảo vệ môi trường thời gian qua còn bộc lộ nhiều điểm tồn tại và yếu kém, đặc biệt là:

a) Việc kế hoạch công tác điều tra cơ bản làm chưa tốt. Điều tra cơ bản chuyên ngành chưa được định hướng rõ ràng, chưa có trọng điểm; có việc làm quá chậm; nói chung chưa đi trước một bước làm cơ sở cho các kế hoạch kinh tế quốc dân, nhiều việc làm chồng chéo, làm đi làm lại, gây lãng phí.

Điều tra về mặt tự nhiên chưa gắn với điều tra về kinh tế và xã hội. Điều tra tổng hợp mới làm ở một số vùng.

Công tác điều tra cơ bản biên và thêm lục địa làm được quá ít.

b) Chất lượng điều tra cơ bản chưa cao. Nhiều số liệu điều tra chưa đủ chính xác, việc tổng hợp tài liệu còn kém. Chưa tổ chức tốt công tác lưu trữ, khai thác sử dụng các tài liệu, do đó

chưa phát huy tốt kết quả công việc đã làm.

c) Chưa chú trọng đến công tác bảo vệ tài nguyên, bảo vệ môi trường. Trong việc khai thác còn để tồn thất tài nguyên quá nhiều. Nhiều tài nguyên không được sử dụng hợp lý. Cùng với hậu quả nghiêm trọng của chiến tranh, thiếu sót trên trong công tác khai thác quản lý là những nguyên nhân chính làm mất đi một nửa diện tích rừng, làm cho 40% diện tích lãnh thổ trở thành đất trống, đồi núi trọc, trơ sỏi đá; thế giới động vật, thực vật và nguồn lợi thủy sản bị suy giảm; chất lượng của môi trường có xu hướng giảm sút. Đó là nguy cơ lớn đối với quốc gia và dân tộc nếu tình trạng trên tiếp tục diễn biến như hiện nay.

d) Việc đầu tư cho công tác điều tra cơ bản, sử dụng hợp lý tài nguyên và bảo vệ môi trường chưa tương xứng với nhiệm vụ đặt ra; cơ sở vật chất kỹ thuật của các ngành điều tra cơ bản còn yếu, trình độ kỹ thuật thấp.

Đội ngũ cán bộ và công nhân kỹ thuật điều tra cơ bản chưa đáp ứng kịp thời cả về số lượng và chất lượng so với yêu cầu phát triển của công tác này.

e) Việc quản lý công tác điều tra cơ bản chưa được quan tâm thích đáng, việc sử dụng, bảo vệ tài nguyên và môi trường hầu như thả nổi, chưa có tổ chức để quản lý chặt chẽ các công tác nói trên. Việc phân công và phối hợp giữa các Bộ, Ngành, địa phương trong lĩnh vực này còn chưa hợp lý. Nhiều chính sách, chế độ đối với những người làm công tác điều tra cơ bản chưa thoả đáng.

II

Để đẩy mạnh việc điều tra cơ bản, sử dụng hợp lý tài nguyên và bảo vệ môi trường cần triển khai công tác theo những phương hướng chính sau đây:

a) Cung cấp đầy đủ, kịp thời và chính xác các tư liệu về tài nguyên và môi trường, về các điều kiện tự nhiên, kinh tế và xã hội làm căn cứ cho việc phân vùng quy hoạch, lập tổng sơ đồ phân bố và phát triển lực lượng sản xuất, xây dựng các kế hoạch 5 năm 1986-1990 và những

kế hoạch tiếp theo, phục vụ cho việc xây dựng các luận chứng kinh tế kỹ thuật thiết kế thi công và quản lý các công trình lớn.

b) Xác định rõ khả năng tiềm tàng và quy luật phân bố của các dạng tài nguyên cơ bản của đất nước, kết luận khoa học về đặc điểm, quy luật của các điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội, từng bước dự đoán, dự báo có kết quả các hiện tượng tự nhiên, sự biến động của tài nguyên và môi trường làm cơ sở cho việc xây dựng chiến lược kinh tế - xã hội, chiến lược khoa học và kỹ thuật, phục vụ sản xuất đời sống và quốc phòng.

c) Tăng cường các biện pháp bảo vệ môi trường, khôi phục và phát triển tài nguyên rừng, bảo vệ vốn gen tự nhiên, khôi phục và phát triển tài nguyên sinh vật, sử dụng hợp lý và tổng hợp các tài nguyên khoáng sản, đất, nước, rừng, biển, khí hậu, du lịch, từng bước khắc phục hậu quả về nhiều mặt của chiến tranh, bảo vệ có hiệu quả các hệ sinh thái trong điều kiện nhiệt đới của nước ta, chủ động đề phòng, ngăn chặn các tác động có hại đối với môi trường và tài nguyên.

III

Nhằm thực hiện các phương hướng trên và khắc phục những thiếu sót trong thời gian qua, các ngành và các địa phương cần làm tốt những công tác lớn sau đây:

1. Cùng với việc phát triển công tác điều tra cơ bản toàn diện và có trọng điểm, có định hướng của các ngành, phải tăng cường công tác điều tra cơ bản tổng hợp các vùng và các địa phương, đẩy mạnh việc điều tra cơ bản về các mặt kinh tế - xã hội; triển khai mạnh mẽ công tác điều tra cơ bản biển và thềm lục địa.

a) Tiếp tục đẩy mạnh công tác điều tra cơ bản chuyên ngành, như đo đạc và bản đồ, địa chất thăm dò, khí tượng, thủy văn... chú trọng tiến hành nghiên cứu địa lý từng vùng lãnh thổ và cả nước.

b) Cần đặc biệt quan tâm công tác điều tra cơ bản về các mặt kinh tế và xã hội, trước hết là lao động, các ngành nghề và tập quán sản xuất.

c) Tổ chức công tác điều tra cơ bản tổng hợp các vùng lãnh thổ, nhất là các tỉnh, thành phố và huyện trọng điểm. Xây dựng các chương trình điều tra cơ bản tổng hợp cấp Nhà nước các

vùng lãnh thổ có ý nghĩa chiến lược về mặt kinh tế và các chương trình điều tra cơ bản cấp địa phương theo hướng tập trung có trọng điểm phục vụ các mục tiêu phát triển và quy hoạch kinh tế.

d) Triển khai mạnh mẽ nhưng có trọng điểm, có định hướng công tác điều tra cơ bản biển và thềm lục địa nhằm nhanh chóng có được những đánh giá cần thiết về đặc điểm tự nhiên và các dạng tài nguyên biển, phục vụ mục tiêu phát triển kinh tế và củng cố quốc phòng.

2. Tăng cường các biện pháp thiết thực bảo vệ môi trường và sử dụng hợp lý tài nguyên

a) Kết hợp chặt chẽ công tác điều tra cơ bản với việc sử dụng hợp lý tài nguyên và bảo vệ môi trường. Cần nghiên cứu, điều tra tình hình biến động của môi trường và sự tồn thất trong khai thác, sử dụng tài nguyên để có biện pháp ngăn chặn các hoạt động làm suy giảm tài nguyên và môi trường và cải thiện nhanh chóng chất lượng tài nguyên và môi trường.

b) Trong việc xây dựng tổng sơ đồ phân bố và phát triển lực lượng sản xuất, xây dựng các dự án quy hoạch phát triển kinh tế ngành và địa phương, cũng như luận chứng kinh tế kỹ thuật của các công trình, nhất thiết phải xem xét nghiêm túc và có biện pháp cụ thể về bảo vệ môi trường, bảo vệ và sử dụng hợp lý tài nguyên. Kinh phí dành cho việc khắc phục những hậu quả không lợi đối với môi trường do việc xây dựng công trình gây nên được tính vào vốn đầu tư xây dựng công trình đó.

Đối với những công trình đã xây dựng thì các ngành chủ quản cần có kế hoạch kiểm tra ngay độ nhiễm bẩn nước và không khí do các chất thải gây ra có hại đối với hệ sinh thái và môi trường sống và nghiên cứu những biện pháp khắc phục.

c) Bộ Lâm nghiệp phối hợp với Ủy ban Khoa học và kỹ thuật nhà nước, Viện khoa học Việt Nam, Bộ Đại học và trung học chuyên nghiệp xây dựng và trình duyệt quy hoạch các khu dự trữ thiên nhiên, vườn quốc gia và rừng cấm (do Trung ương và địa phương quản lý) và thành lập Ngân hàng gien để bảo vệ các nguồn gien quý hiếm về động vật, thực vật.

d) Ủy ban nhân dân các địa phương phải có biện pháp chặt chẽ bảo đảm vệ sinh môi trường ở các thành phố, khu công nghiệp; xử lý tốt vấn đề phân, rác và nước thải kết hợp tận dụng vào mục đích kinh tế.

e) Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục ý thức về bảo vệ tài nguyên, bảo vệ môi trường trong nhân dân.

Các ngành giáo dục, đại học và trung học chuyên nghiệp cần đưa nhiệm vụ bảo vệ môi trường, bảo vệ tài nguyên vào chương trình giảng dạy cho học sinh.

3. Đẩy mạnh công tác nghiên cứu khoa học kỹ thuật, áp dụng tiến bộ kỹ thuật trong công tác điều tra cơ bản, bảo vệ môi trường, sử dụng tài nguyên.

a) Ủy ban khoa học và kỹ thuật Nhà nước phối hợp với các ngành có liên quan tổ chức tốt việc nghiên cứu khoa học, dự báo khoa học, xây dựng chiến lược phát triển khoa học kỹ thuật trong từng ngành điều tra cơ bản, khai thác và sử dụng tài nguyên cũng như trong công tác bảo vệ thiên nhiên, bảo vệ môi trường.

b) Viện Khoa học Việt Nam, Tổng cục Khí tượng thủy văn, Bộ Thủy lợi tổ chức phối hợp nghiên cứu các thiên tai như động đất, bão lũ, các hiện tượng khí hậu bất lợi khác và các biện pháp phòng chống.

c) Ủy ban khoa học và kỹ thuật Nhà nước và các ngành điều tra, thăm dò và khai thác tài nguyên cần nghiên cứu xây dựng các quy trình, quy phạm và định mức hợp lý trong điều tra cơ bản, sử dụng tài nguyên, bảo vệ môi trường; bổ sung và điều chỉnh hệ thống các quy chế và pháp luật về bảo vệ môi trường, bảo vệ và sử dụng hợp lý tài nguyên.

d) Các ngành, các cơ quan và địa phương cần nhanh chóng áp dụng những tiến bộ khoa học kỹ thuật trong công tác điều tra cơ bản, bảo vệ tài nguyên và môi trường nhằm rút ngắn thời gian điều tra, khảo sát, nâng cao độ chính xác các số liệu quan trắc, phân tích.

4. Tăng cường đầu tư cho công tác điều tra cơ bản, bảo vệ tài nguyên và môi trường. Tăng cường cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ công tác điều tra cơ bản và kiểm soát môi trường.

a) Ủy ban khoa học và kỹ thuật Nhà nước chủ trì cùng với Ủy ban Kế hoạch Nhà nước và các ngành có liên quan nghiên cứu chính sách đầu tư bảo đảm đẩy mạnh công tác điều tra nghiên cứu, bảo vệ tài nguyên và môi trường. b) Bổ sung vật tư, thiết bị mới, hiện đại (bằng nhiều nguồn): chú ý tăng cường cơ sở vật chất - kỹ thuật cho công tác nghiên cứu biển, xử lý chất thải cho các nhà máy. Định quy chế sử dụng những thiết bị hiện có của các ngành và cơ quan điều tra cơ bản để nâng cao hiệu suất sử dụng. Điều chỉnh lại các thiết bị, vật tư của các ngành cho hợp lý.

5. Tăng cường đội ngũ cán bộ, công nhân làm công tác điều tra cơ bản, bảo vệ tài nguyên và môi trường.